

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษา "ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครพนม" ในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาไว้ 3 ประการ ได้แก่ การศึกษาพฤติกรรมการลงคะแนนเสียง ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประชาชนในการตัดสินใจเลือก ตลอดจนศึกษาบทบาทพรรคการเมืองต่อผู้สมัคร และหัวหน้าคน นอกจากนี้ผู้ศึกษาได้กำหนดสมมติฐานในการศึกษาค้างนี้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้แก่ คุณลักษณะของผู้สมัคร พรรคการเมือง และหัวหน้าคน ดังนั้น ผู้ศึกษาจะได้เสนอผลการศึกษาดำเนินการตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานที่กำหนดไว้ ต่อไป

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน จากการศึกษาในบทที่ 3 พบว่าประชาชนให้ความสนใจการเลือกตั้งซ่อมครั้งนี้เป็นอย่างมาก โดยการเข้าร่วมฟังการปราศรัยของพรรคต่าง ๆ ที่จัดขึ้นค่อนข้างมาก อีกทั้งประชาชนยังไปลงคะแนนเสียงถึงเกือบร้อยละ 70 ถึงแม้จะมีสภาพอากาศที่ไม่ดีมีฝนตกถึงร้อยละ 40-60 ของพื้นที่ ประชาชนก็ยังไปใช้สิทธิกันอย่างมากมาย นอกจากนี้ประชาชนให้ความร่วมมือกับทางราชการในการแจ้งการทุจริตการเลือกตั้งอย่างมากถึง 200-300 ราย แต่มีหลักฐานในการดำเนินคดีเพียง 2-3 รายเท่านั้น ดังที่ได้กล่าวแล้วในบทที่ 3 (พิจารณารายละเอียดในบทที่ 3)

สำหรับวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประชาชนในการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้ศึกษาได้กำหนดสมมติฐานว่า ปัจจัยที่มีผลต่อประชาชนในการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้แก่ คุณลักษณะของผู้สมัครรับเลือกตั้ง พรรคการเมือง และหัวหน้าคน ผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษาภาคสนามจากประชาชนจำนวน 700 ตัวอย่าง พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบ

สอบถามส่วนมาก ไปเลือกตั้งร้อยละ 70.0 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศชาย อายุ 31-40 ปี มีระดับการศึกษา ม.ปลาย หรือ ปวช. อาชีพเกษตรกรกรรม มีระดับรายได้ 3,301-8,000 บาทต่อเดือน และอาศัยอยู่นอกเขตเทศบาลและ สุขาภิบาล ดังตารางที่ 5.1-5.2

ตารางที่ 5.1 แสดงการไปเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัด นครพนม เขต 1 เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ.2537 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

การไปเลือกตั้ง	จำนวน	ร้อยละ
ไปเลือกตั้ง	490	70.0
ไม่ไปเลือกตั้ง	210	30.0
รวม	700	100.0

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากตอบว่าไปเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครพนม เขต 1 เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2537 จำนวน 490 คน คิดเป็นร้อยละ 70.0 และตอบว่า ไม่ไปเลือกตั้ง จำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 โดยให้เหตุผลว่า ไม่สามารถไปเลือกตั้งได้ เพราะฝนตก มีภารกิจเร่งด่วน และไม่เห็นความสำคัญในการไปเลือกตั้งซ่อม เป็นต้น อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาจากข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการเลือกตั้งซ่อมเมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2537 แล้วพบว่า มีผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง คิดเป็นร้อยละ 69.0 ผลการศึกษาดังนี้จึงใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากในของการสุ่มตัวอย่างและเป็นที่เชื่อถือได้

ตารางที่ 5.2 แสดงลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้ตอบแบบสอบถาม

ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม	จำนวน (700)	ร้อยละ (100.0)
1. เพศ		
ชาย	386	55.1
หญิง	314	44.9
2. ระดับอายุ (ปี)		
20 - 30 ปี	198	28.3
31 - 40 ปี	225	32.1
41 - 50 ปี	150	21.4
50 ปีขึ้นไป	127	18.2
3. ระดับการศึกษา		
ป.6 หรือเทียบเท่า	110	15.7
ม.ต้น	148	21.2
ม.ปลาย หรือ ปวช.	187	26.7
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	98	14.0
ปริญญาตรี	80	11.4
สูงกว่าปริญญาตรี	70	11.0
4. อาชีพ		
เกษตรกรรวม	208	29.7
รับจ้าง	155	22.1
ข้าราชการ	88	12.6
ลูกจ้างบริษัทเอกชน/รัฐวิสาหกิจ	53	7.6
ค้าขาย	106	15.1
ธุรกิจส่วนตัว	90	12.9

ตารางที่ 5.2 แสดงลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม	จำนวน (700)	ร้อยละ (100.0)
5. ระดับรายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่า 3,300 บาท	244	34.9
3,301-8,000 บาท	287	41.0
8,001 บาทขึ้นไป	169	24.1
6. เขตพื้นที่พักอาศัย		
ในเขตเทศบาล	194	27.7
ในเขตสุขาภิบาล	230	32.9
นอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล	276	39.4

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศชาย จำนวน 386 คน คิดเป็นร้อยละ 55.1 มีระดับอายุ 31-40 ปี จำนวน 225 คน คิดเป็นร้อยละ 32.1 มีระดับการศึกษา ม.ปลายหรือปวช. จำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 26.7 มีอาชีพเกษตรกรรวมจำนวน 208 คน คิดเป็นร้อยละ 29.7 มีระดับรายได้ 3,301-8,000 บาท จำนวน 287 คน คิดเป็นร้อยละ 41.0 และอยู่ในเขตพื้นที่นอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล จำนวน 276 คน คิดเป็นร้อยละ 39.4

การศึกษาข้อมูลจังหวัดนครพนมจากเอกสารพบว่าจังหวัดนครพนมเป็นจังหวัดที่มีประชากรส่วนมากประกอบอาชีพเกษตรกร มีรายได้ต่อหัวของประชากรน้อยกว่า 50,000 บาทต่อคนต่อปี ประชากรส่วนมากไม่ได้รับการศึกษาตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งกำหนดไว้ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประชากรในเขตชุมชนเมือง เขตเทศบาล และเขตสุขาภิบาล เท่านั้นที่ได้รับ

การศึกษาตามเกณฑ์ จังหวัดนครพนมมีประชากรส่วนมากอาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล และนอกเขตสุขาภิบาล ประชากรส่วนมากมีอายุระหว่าง 35 ปีขึ้นไป และเป็นเพศชาย ซึ่งเป็นวัยทำงาน และจากการศึกษาข้อมูลจากเอกสารดังกล่าว เพื่อเทียบเคียงกับผลการศึกษา สามารถสรุปได้ว่าการสุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามครั้งนี้ ครอบคลุมตามอัตราส่วนของประชากรในเขต 1 จังหวัดนครพนม มีเพียงข้อมูลทางด้านการศึกษาและ เขตพื้นที่พักอาศัยเท่านั้นที่ไม่สอดคล้องกับข้อมูลความเป็นจริงของจังหวัดนครพนม แต่อย่างไรก็ตามผู้ศึกษาได้ตั้งข้อสังเกตว่าการเก็บข้อมูลในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้เก็บข้อมูลโดยการขอความร่วมมือจากเจ้าพนักงานปกครองของอำเภอต่าง ๆ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บข้อมูลดังกล่าวจะดำเนินการในเขตเทศบาลเป็นส่วนมาก ซึ่งประชากรในเขตเทศบาล มีระดับการศึกษาค่อนข้างสูง และระดับรายได้ค่อนข้างมาก ทำให้ข้อมูลจากการศึกษาไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงของจังหวัดเท่าที่ควร แต่อย่างไรก็ตาม อัตราส่วนของประชากรดังกล่าวมิได้มีผลกระทบอย่างร้ายแรงต่อการศึกษาครั้งนี้แต่อย่างใด

สำหรับความคิดเห็นของประชาชนต่อการคำนึงถึงพรรคการเมือง ตามแบบสอบถามตอนที่ 2 สรุปได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเห็นด้วยอย่างยิ่งเกี่ยวกับการที่พรรคการเมืองทำหน้าที่เป็นตัวแทนของประชาชน โดยรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน และนำมากำหนดนโยบายของพรรค เห็นด้วยเกี่ยวกับพรรคการเมืองที่ดีนั้นจะรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน และนำไปกำหนดเป็นนโยบายให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปฏิบัติ เห็นด้วยเกี่ยวกับการที่พรรคการเมืองจะเลือกบุคคลที่ดีที่สุด เข้าแข่งขันรับเลือกตั้ง ดังนั้น พรรคการเมืองที่ดีที่สุดจะมีผู้เข้ารับเลือกตั้งที่เหมาะสมที่สุด เห็นด้วยเกี่ยวกับผู้ที่ออกเสียงเลือกตั้งควรเลือกผู้สมัครที่ลงสมัครในนามของพรรคเพราะพรรคคัดเลือกมาแล้ว เห็นด้วยเกี่ยวกับในการเลือกตั้งซ่อมคราวที่แล้ว ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกผู้สมัครเพราะเห็นว่าพรรคคัดเลือกมาแล้ว เห็นด้วยอย่างยิ่งเกี่ยวกับในการเลือกตั้งซ่อมคราวที่แล้ว ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกผู้สมัครเพราะเห็นว่าเป็นผู้ที่เหมาะสมที่สุด ไม่เห็นด้วยเกี่ยวกับระหว่างบุคคลที่เหมาะสมที่สุดกับบุคคลที่พรรคคัดเลือกมา จะเลือกบุคคลที่พรรคคัดเลือกมาก่อน เห็นด้วยเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามศรัทธาในพรรคการเมืองมากกว่าตัวบุคคล เห็นด้วยเกี่ยวกับพรรคการเมืองในปัจจุบันมีบางพรรคที่ศรัทธามาก

ไม่เห็นด้วยเกี่ยวกับทุกครั้งที่มีการเลือกตั้งจะเลือกพรรคที่ศรีทฆามากเสมอ ดัง
 ตารางที่ 5.3 กล่าวโดยสรุปแล้ว ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากค่านึงถึงพรรคการเมือง
 มาก ดังตารางที่ 5.4

ตารางที่ 5.3 แสดงความคิดเห็นต่อการค่านึงถึงพรรคการเมือง

ข้อความ	ความคิดเห็น					รวม
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย อย่างยิ่ง	
1 พรรคการเมืองมีหน้าที่ เป็นตัวแทนของประชาชน โดยการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน และนำมากำหนด นโยบายของพรรค	293 (41.9)	335 (47.9)	40 (5.7)	17 (2.4)	15 (2.1)	700 (100.0)
2 พรรคการเมืองที่ดีจะ รับฟังความคิดเห็น จากประชาชนและนำ ไปกำหนดเป็นนโยบาย ให้สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรปฏิบัติ	293 (41.9)	320 (45.7)	49 (7.0)	20 (2.8)	18 (2.6)	700 (100.0)

ตารางที่ 5.3 แสดงความคิดเห็นต่อการดำเนินงานพรรคการเมือง (ต่อ)

ข้อความ	ความคิดเห็น					รวม
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย อย่างยิ่ง	
3 พรรคการเมืองจะเลือก บุคคลที่ดีที่สุดเข้าแข่งขัน รับเลือกตั้ง ดังนั้น พรรคการเมืองที่ดีที่สุด จะมีผู้เข้ารับการเลือก ตั้งที่เหมาะสมที่สุด	112 (16.0)	243 (34.7)	202 (28.9)	83 (11.8)	60 (8.6)	700 (100.0)
4 ผู้ออกเสียงเลือกตั้ง ควรเลือกผู้สมัครที่ลง สมัครในนามของพรรค เพราะพรรคคิดเลือก มาแล้ว	222 (31.8)	259 (37.0)	87 (12.4)	75 (10.7)	57 (8.1)	700 (100.0)
5 ในการเลือกตั้งซ่อม คราวที่แล้ว ท่านเลือก ผู้สมัครเพราะท่านเห็น ว่าพรรคคิดเลือกมา ดีแล้ว	259 (37.0)	321 (45.9)	48 (6.9)	38 (5.4)	34 (4.8)	700 (100.0)

ตารางที่ 5.3 แสดงความคิดเห็นต่อการคำนึงถึงพรรคการเมือง (ต่อ)

ข้อความ	ความคิดเห็น					รวม
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย อย่างยิ่ง	
6 ในการเลือกตั้งซ่อม คราวที่แล้ว ท่านเลือก ผู้สมัครเพราะท่านเห็น ว่าเป็นผู้เหมาะสมที่สุด	290 (41.4)	352 (50.3)	37 (5.3)	15 (2.1)	6 (0.9)	700 (100.0)
7 ระหว่างบุคคลที่เหมาะสม ที่สุดกับบุคคลที่พรรค คัดเลือกมา ท่านจะ เลือกบุคคลที่พรรค คัดเลือกมาก่อน	124 (17.7)	172 (24.6)	150 (21.4)	183 (26.1)	71 (10.2)	700 (100.0)
8 ท่านศรัทธาในพรรค การเมืองมากกว่า ตัวบุคคล	118 (16.9)	213 (30.4)	161 (23.0)	184 (26.3)	24 (3.4)	700 (100.0)
9 พรรคการเมืองใน ปัจจุบันมีบางพรรคที่ ท่านศรัทธามาก	177 (25.3)	239 (34.1)	146 (20.9)	82 (11.7)	56 (8.0)	700 (100.0)

ตารางที่ 5.3 แสดงความคิดเห็นต่อการคำนึงถึงพรรคการเมือง (ต่อ)

ข้อความ	ความคิดเห็น					รวม
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย อย่างยิ่ง	
10 ทุกครั้งที่มีการเลือก ตั้งท่านจะเลือกพรรค ที่ท่านศรัทธามากเสมอ	92 (13.1)	154 (22.0)	141 (20.2)	193 (27.6)	120 (17.1)	700 (100.0)

ผลการศึกษาการคำนึงถึงพรรคการเมืองพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วน
มาก เห็นด้วยเกี่ยวกับการที่พรรคการเมืองทำหน้าที่เป็นตัวแทนของประชาชน
โดยรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน และนำมากำหนดนโยบายของพรรค จำนวน
335 คน คิดเป็นร้อยละ 47.9 เห็นด้วยเกี่ยวกับพรรคการเมืองที่ดีนั้นจะรับฟัง
ความคิดเห็นจากประชาชน และนำไปกำหนดเป็นนโยบายให้สมาชิกสภาผู้แทน-
ราษฎรปฏิบัติ จำนวน 320 คน คิดเป็นร้อยละ 45.7 เห็นด้วยเกี่ยวกับการที่พรรค
การเมืองจะเลือกบุคคลที่ดีที่สุด เข้าแข่งขันรับเลือกตั้ง ดังนั้น พรรคการเมืองที่ดีที่
ที่สุดจะมีผู้เข้ารับเลือกตั้งที่เหมาะสมที่สุด จำนวน 243 คน คิดเป็นร้อยละ 34.7
เห็นด้วยเกี่ยวกับผู้ที่ออกเสียงเลือกตั้งควรเลือกผู้สมัครที่ลงสมัครในนามของพรรค
เพราะพรรคคัดเลือกมาแล้ว จำนวน 259 คน คิดเป็นร้อยละ 37.0 เห็นด้วย
เกี่ยวกับในการเลือกตั้งซ่อมคราวที่แล้วผู้ตอบแบบสอบถามเลือกผู้สมัครเพราะ
เห็นว่าพรรคคัดเลือกมาแล้ว จำนวน 321 คน คิดเป็นร้อยละ 45.9 เห็นด้วย
อย่างยิ่งเกี่ยวกับในการเลือกตั้งซ่อมคราวที่แล้ว ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกผู้สมัคร
เพราะเห็นว่าเป็นผู้เหมาะสมที่สุด จำนวน 352 คน คิดเป็นร้อยละ 50.3 ไม่เห็น

ด้วยเกี่ยวกับระหว่างบุคคลที่เหมาะสมที่สุดกับบุคคลที่พรรคคัดเลือกมา จะเลือกบุคคลที่พรรคคัดเลือกมาก่อน จำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 26.1 เห็นด้วยเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามศรัทธาในพรรคการเมืองมากกว่าตัวบุคคล จำนวน 213 คน คิดเป็นร้อยละ 30.4 เห็นด้วยเกี่ยวกับพรรคการเมืองในปัจจุบันมีบางพรรคที่ศรัทธามาก จำนวน 239 คน คิดเป็นร้อยละ 34.1 ไม่เห็นด้วยเกี่ยวกับทุกครั้งที่มีการเลือกตั้งจะเลือกพรรคที่ศรัทธามากเสมอ จำนวน 193 คน คิดเป็นร้อยละ 27.6

จากการศึกษาพฤติกรรมการคำนึงถึงพรรคการเมืองของประชาชนพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากทราบถึงบทบาทและหน้าที่ของพรรคการเมืองในการจัดสรร บุคคลที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมที่จะทำประโยชน์เพื่อประเทศชาติและท้องถิ่น ดังนั้น ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งจึงพิจารณา ภาพพจน์และบทบาทของพรรคการเมืองเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่อย่างไรก็ตาม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากยังพิจารณาคณะสมบัติของตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งประกอบการพิจารณาด้วย ดังจะเห็นได้จากตารางที่ 5.3 ข้อ 7 ผู้ตอบแบบสอบถามจะเลือกบุคคลที่เห็นว่าเหมาะสมมากกว่าบุคคลที่พรรคคัดเลือกมา หากบุคคลที่พรรคเลือกมายังไม่มีความเหมาะสมเพียงพอ แต่อย่างไรก็ตาม จะเห็นได้จากข้อ 8 ว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากศรัทธาในพรรคการเมืองมากกว่าตัวบุคคล แต่มิใช่ว่าจะเลือกพรรคการเมืองที่ตนเองศรัทธาทุกครั้งไป โดยไม่พิจารณาปัจจัยอื่นประกอบ ดังจะเห็นได้จากตารางที่ 5.3 ข้อ 10 ซึ่งแสดงความเห็นคัดค้านกับการเลือกตามพรรคการเมืองทุกครั้ง

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามในรายประเด็นดังตารางที่ 5.3 แล้ว ผู้ศึกษาได้นำผลการศึกษามาคำนวณค่าคะแนนรวมตามระเบียบวิธีวิจัยที่กำหนดไว้ ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 5.4 แสดงภาพรวมระดับการคำนึงถึงพรรคการเมืองของผู้ตอบแบบสอบถาม

ระดับการคำนึงถึงพรรคการเมือง	จำนวน	ร้อยละ
คำนึงถึงพรรคการเมืองมาก	320	45.7
คำนึงถึงพรรคการเมืองน้อย	236	33.7
ไม่คำนึงถึงพรรคการเมือง	144	20.6
รวม	700	100.0

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากตอบว่าคำนึงถึงพรรคการเมืองมาก จำนวน 320 คน คิดเป็นร้อยละ 45.7 รองลงมาตอบว่า คำนึงถึงพรรคการเมืองน้อย จำนวน 236 คน คิดเป็นร้อยละ 33.7 และตอบว่า ไม่คำนึงถึงพรรคการเมือง จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 20.6 จะเห็นได้ว่า มีผลการคิดค่าคะแนนรวมมีความสอดคล้องกับการพิจารณาในรายประเด็นกล่าวคือ ผู้ตอบแบบสอบถามมิได้คำนึงถึงพรรคการเมืองเพียงปัจจัยเดียวเท่านั้น ผู้ตอบแบบสอบถามอีกส่วนหนึ่งไม่ได้คำนึงถึงพรรคการเมืองเลย อย่างไรก็ตามผลการศึกษาดังกล่าว จะได้นำไปศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการคำนึงถึงพรรคการเมืองต่อไป

สำหรับความคิดเห็นของประชาชนต่อการคำนึงถึงคุณสมบัติของตัวผู้สมัครตามแบบสอบถามตอนที่ 3 สามารถสรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเห็นด้วยเกี่ยวกับการเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่มีความรู้ ความสามารถ ย่อมเป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่นมาก เห็นด้วยเกี่ยวกับการที่จะรู้ว่าใครมีความสามารถหรือไม่ ดูได้จากการมีชื่อเสียงมากน้อยแค่ไหน ไม่แน่ใจเกี่ยวกับคนที่มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักมากย่อมจะต้องเป็นคนดี ไม่เห็นด้วยเกี่ยวกับเมื่อพรรคส่งคนที่มีชื่อเสียงลงสมัครเท่ากับส่งคนดีลงสมัคร ผู้ตอบแบบสอบถามจึงเลือกผู้สมัครคนดังกล่าว เห็นด้วยเกี่ยวกับแม้ว่าได้ชื่อว่าเป็นคนดี เป็นที่รู้จัก หากพรรค

ไม่ส่งเข้าสมัครรับเลือกตั้งแสดงว่ายังไม่ใช้คนดีจริง เห็นด้วยอย่างยิ่งเกี่ยวกับการที่ได้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ไม่ดีนั้น ก็เพราะว่ามีการใช้เงินหาเสียงเลือกตั้ง ไม่น่าจะเกี่ยวกับผู้สมัครที่ไม่มีชื่อเสียง และไม่ดีจริง ต้องใช้เงินซื้อเสียงมาก เห็นด้วยอย่างยิ่งเกี่ยวกับการใช้เงินซื้อเสียงทำให้ไม่ได้คนดีเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ไม่น่าจะเกี่ยวกับในปัจจุบันนี้จะไม่ใช่เงินซื้อเสียงเลยนั้นเป็นไปไม่ได้เสียแล้ว ดังตารางที่ 5.5 กล่าวโดยสรุปโดยภาพรวมแล้วนั้น ผู้ตอบแบบสอบถาม มีระดับการคำนึงถึงคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรน้อย ดังตารางที่ 5.6

ตารางที่ 5.5 แสดงความคิดเห็นต่อการคำนึงถึงคุณสมบัติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ข้อความ	ความคิดเห็น					รวม
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย อย่างยิ่ง	
1 การเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีความรู้ความสามารถมากย่อมเป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่นมาก	286 (40.9)	325 (46.4)	80 (11.4)	7 (1.0)	2 (0.3)	700 (100.0)
2 การที่จะรู้ว่าใครมีความสามารถหรือไม่ ดูได้จาก การมีชื่อเสียงมากน้อยแค่ไหน	86 (12.3)	218 (31.2)	194 (27.7)	150 (21.4)	52 (7.4)	700 (100.0)

ตารางที่ 5.5 แสดงความคิดเห็นต่อการคำนึงถึงคุณสมบัติของสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎร (ต่อ)

ข้อความ	ความคิดเห็น					รวม
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย อย่างยิ่ง	
3 คนที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก กันมากย่อมจะต้องเป็น คนดี	50 (7.1)	83 (11.9)	242 (36.4)	201 (28.7)	124 (17.7)	700 (100.0)
4 เมื่อพรรคส่งคนที่มีชื่อเสียง ลงสมัครเท่ากับส่งคนดี ลงสมัคร ท่านจึงเลือก ผู้สมัครคนดังกล่าว	133 (19.0)	152 (21.7)	120 (17.1)	165 (23.6)	130 (18.6)	700 (100.0)
5 แม้จะได้ชื่อว่าเป็นคนดี เป็นที่รู้จัก หากพรรคไม่ ส่งเข้ารับเลือกตั้งแสดง ว่ายังไม่ใช่คนดีจริง	84 (12.0)	211 (30.1)	189 (27.0)	154 (22.0)	62 (8.9)	700 (100.0)
6 การที่ได้สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรที่ไม่ดีนั้นก็เพราะ ว่ามีการใช้เงินหาเสียง เลือกตั้ง	374 (53.4)	295 (42.2)	15 (2.1)	13 (1.9)	3 (0.4)	700 (100.0)

ตารางที่ 5.5 แสดงความคิดเห็นต่อการคำนึงถึงคุณสมบัติของสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎร (ต่อ)

ข้อความ	ความคิดเห็น					รวม
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย อย่างยิ่ง	
7 ผู้สมัครที่ไม่มีชื่อเสียงพอ และไม่ดีจริง ต้องใช้ เงินชื่อเสียงมาก	180 (25.7)	197 (28.2)	239 (34.1)	53 (7.6)	31 (4.4)	700 (100.0)
8 การใช้เงินชื่อเสียงทำให้ ไม่ได้คนดี เป็นสมาชิก- สภาผู้แทนราษฎร	395 (56.4)	258 (36.8)	18 (2.6)	15 (2.1)	14 (2.0)	700 (100.0)
9 ในปัจจุบันนี้จะไม่ใช่เงิน ชื่อเสียงเลยนั้นเป็นไป ไม่ได้เสียแล้ว	153 (21.9)	165 (23.6)	187 (26.7)	120 (17.1)	75 (10.7)	700 (100.0)

ผลการศึกษาการคำนึงถึงคุณสมบัติของผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมาก เห็นด้วยเกี่ยวกับการเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่มีความรู้ ความสามารถ ย่อมเป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่น มาก จำนวน 325 คน คิดเป็นร้อยละ 46.4 เห็นด้วยเกี่ยวกับการที่จะรู้ว่าใครมีความสามารถหรือไม่ ได้จากการมีชื่อเสียงมากน้อยแค่ไหน จำนวน 218 คน คิด

เป็นร้อยละ 31.2 ไม่แน่ใจเกี่ยวกับคนที่มียี่ห้อเสียง เป็นที่รู้จักมากย่อมจะต้องเป็น คนดี จำนวน 242 คน คิดเป็นร้อยละ 34.6 ไม่เห็นด้วยเกี่ยวกับเมื่อพรรคส่งคน ที่มีชื่อเสียงลงสมัคร เท่ากับส่งคนดีลงสมัคร ผู้ตอบแบบสอบถามจึงเลือกผู้สมัครคน ดังกล่าว จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 23.6 เห็นด้วยเกี่ยวกับแม้ว่าได้ชื่อว่า เป็นคนดี เป็นที่รู้จัก หากพรรคไม่ส่งเข้าสมัครรับเลือกตั้งแสดงว่ายังไม่ใช่คนดีจริง จำนวน 211 คน คิดเป็นร้อยละ 30.1 เห็นด้วยอย่างยิ่งเกี่ยวกับการที่ได้สมาชิก สภาผู้แทนราษฎรที่ไม่ดีนั้น ก็เพราะว่ามีการใช้เงินหาเสียงเลือกตั้ง จำนวน 374 คน คิดเป็นร้อยละ 53.4 ไม่แน่ใจเกี่ยวกับผู้สมัครที่ไม่มีชื่อเสียง และไม่ดีจริง ต้องใช้เงินชื่อเสียงมาก จำนวน 239 คน คิดเป็นร้อยละ 34.1 เห็นด้วยอย่างยิ่ง เกี่ยวกับการใช้เงินชื่อเสียงทำให้ไม่ได้คนดีเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 395 คน คิดเป็นร้อยละ 56.4 ไม่แน่ใจเกี่ยวกับในปัจจุบันนี้จะไม่ใช่เงินชื่อเสียง เลยนั่นเป็นไปไม่ได้เสียแล้ว จำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 26.7

จากการศึกษาพฤติกรรมการคำนึงถึงคุณสมบัติของผู้สมัครสมาชิกสภา- ผู้แทนราษฎรพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากทราบถึงผลบวกที่ดีและไม่ดีของ คุณสมบัติของสภาผู้แทนราษฎร และเป็นปัจจัยหนึ่งของผู้ตอบแบบสอบถามคำนึงถึงใน การตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ดังจะเห็นได้จากผู้ตอบแบบสอบถาม ทราบว่า คนดีไม่จำเป็นต้องมีชื่อเสียงและผู้สมัครที่พรรคส่งลงสมัครไม่จำเป็นต้อง เป็นคนดีเสมอไป อย่างไรก็ตาม ผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งได้ใช้คุณสมบัติของตัว ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นปัจจัยหนึ่งในการตัดสินใจเลือกตั้งที่ ได้กล่าวไปแล้ว โดยพิจารณาถึงการใช้จ่ายเงินชื่อเสียง การได้รับการพิจารณาจาก พรรคการเมือง จะเห็นได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าคนที่พรรคไม่เลือกลงรับ สมัครเลือกตั้งไม่ใช่จะเป็นคนไม่ดี (ข้อ 5 ตารางที่ 5.5) และอีกประเด็นหนึ่ง ที่น่าสนใจมากที่สุดกล่าวคือ ผู้ตอบแบบสอบถามไม่มีความแน่ใจในประเด็นการซื้อ เสียง โดยเห็นว่ากาซื้อเสียงทำให้ได้ผู้แทนราษฎรที่ไม่ดี แต่เมื่อถามถึงความ จำเป็นในการใช้จ่ายเงินชื่อเสียงในปัจจุบัน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนหนึ่งเห็นว่ากาใช้ เงินชื่อเสียงในปัจจุบันเป็นสิ่งจำเป็น ปัจจัยดังกล่าว ผู้ศึกษาตั้งข้อสังเกตว่า อาจ เป็นไปได้ที่มีการซื้อเสียงกันอย่างกว้างขวางและมีการประชาสัมพันธ์การต่อต้าน การซื้อเสียงอยู่เสมอจนเห็นว่าการซื้อเสียงกันทั่วไป ซึ่งประเด็นดังกล่าวน่าจะ มีการพิจารณาและศึกษาอย่างละเอียดต่อไป

เมื่อได้พิจารณาในรายประเด็นดังตารางที่ 5.5 แล้ว ผู้ศึกษาได้นำผลการศึกษามาคำนวณหาค่าคะแนนรวมตามระเบียบวิธีวิจัย ที่กำหนดไว้ ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 5.6 แสดงภาพรวมระดับการคำนึงถึงคุณสมบัติของผู้สมัครของผู้ตอบแบบสอบถาม

ระดับการคำนึงถึงคุณสมบัติของผู้สมัคร	จำนวน	ร้อยละ
คำนึงถึงคุณสมบัติของผู้สมัครมาก	265	37.9
คำนึงถึงคุณสมบัติของผู้สมัครน้อย	281	40.1
ไม่คำนึงถึงคุณสมบัติของผู้สมัคร	154	22.0
รวม	700	100.0

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากคำนึงถึงคุณสมบัติของผู้สมัครน้อย จำนวน 281 คน คิดเป็นร้อยละ 40.1 รองลงมาคำนึงถึงคุณสมบัติของผู้สมัครมาก จำนวน 265 คน คิดเป็นร้อยละ 37.9 และไม่คำนึงถึงคุณสมบัติรับเลือกตั้งเลย จำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 22.0 จะเห็นได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามคำนึงถึงคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งค่อนข้างน้อย ซึ่งมีความสอดคล้องกับการศึกษาในรายประเด็นตามตารางที่ 5.5 กล่าวคือ คำนึงถึงคุณสมบัติของตัวผู้สมัครเป็นปัจจัยหนึ่งในการตัดสินใจเลือกตั้ง แม้จะไม่คำนึงมากนักก็ตาม อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาดังกล่าวจะได้นำไปศึกษาถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรเพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการคำนึงถึงคุณสมบัติของตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต่อไป

สำหรับความคิดเห็นของประชาชนต่อการคำนึงถึงหิวคະແນ ตามแบบ
 สอบถามตอนที่ 4 สามารถสรุปได้ว่า แบบสอบถามส่วนมากเห็นด้วยเกี่ยวกับหิว
 คະແນเป็นคนในท้องถิ่น ย่อมทราบปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นดี จึง
 เสนอตัวผู้มีความรู้ ความสามารถมาแก้ปัญหาในท้องถิ่น เห็นด้วยเกี่ยวกับหิว
 คະແນทำหน้าที่ช่วยแนะนำประชาชนให้รู้จักเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง ไม่เห็นด้วย
 เกี่ยวกับหิวคະແນช่วยตัดสินใจแทนประชาชน ว่าควรเลือกผู้สมัครคนใด ไม่เห็น
 ด้วยอย่างยิ่งเกี่ยวกับทุกวันนี้ประชาชนเลือกผู้สมัครตามที่หิวคະແນบอกทั้งสิ้น เห็น
 ด้วยเกี่ยวกับไม่เป็นความจริง หากจะกล่าวว่าหิวคະແນไม่ใช่คนดี เห็นด้วยอย่าง
 ยิ่งเกี่ยวกับหิวคະແນก็เหมือนกับคนทั่วไป มีทั้งดีและไม่ดี เห็นด้วยเกี่ยวกับอันที่
 จริงแล้วหิวคະແນช่วยทำให้คนไปลงคะแนนเสียงมากขึ้น ไม่แน่ใจเกี่ยวกับหาก
 ไม่มีหิวคະແນคนจะไปเลือกตั้งน้อยกว่านี้อีก ไม่เห็นด้วยเกี่ยวกับหิวคະແນเป็น
 สิ่งจำเป็น ไม่เห็นด้วยเกี่ยวกับหิวคະແນแท้จริงแล้วคือญาติพี่น้องและผู้ประ-
 ชาชนในท้องถิ่นเคารพนับถือ จึงไม่กล้าหลอกลวงคนในท้องถิ่น ไม่เห็นด้วยเกี่ยว
 กับผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่หิวคະແນสนับสนุนคือคนดี มีความ
 สามารถ ไม่แน่ใจเกี่ยวกับเมื่อประชาชนมีปัญหาเดือดร้อนไปขอความช่วยเหลือ
 จากหิวคະແນจะได้รับการแก้ไขปัญหาทุกครั้ง ไม่แน่ใจเกี่ยวกับเมื่อเลือกสมาชิก
 สภาผู้แทนราษฎรตามที่หิวคະແນแนะนำ หากเกิดปัญหาความเดือดร้อนขึ้นจะได้
 รับการแก้ไขโดยด่วน เห็นด้วยเกี่ยวกับเมื่อหิวคະແນเปลี่ยนไปสนับสนุนผู้สมัคร
 รับเลือกตั้งคนใหม่ แสดงว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งคนเก่าไม่สามารถช่วยเหลือประ-
 ชาชนในท้องถิ่นได้อย่างจริงจัง เห็นด้วยเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน
 ราษฎรควรคำนึงถึงหิวคະແນด้วย ดังตารางที่ 5.7 กล่าวโดยสรุป โดยภาพ
 รวมแล้วนั้นมีระดับการคำนึงถึงหิวคະແນน้อย ดังตารางที่ 5.8

ตารางที่ 5.7 แสดงความคิดเห็นต่อการคำนึงถึงหิวคะแนน (ต่อ)

ข้อความ	ความคิดเห็น					รวม
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย อย่างยิ่ง	
10 หิวคะแนนแท้ที่จริงแล้ว คือญาติพี่น้องและผู้ที่ ประชาชนในท้องถิ่น เคารพนับถือ จึงไม่กล้า หลอกลวงคนในท้องถิ่น	70 (10.0)	181 (25.9)	177 (25.2)	195 (27.9)	77 (11.0)	700 (100.0)
11 ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรที่หิว คะแนนสนับสนุนคือคนดี มีความสามารถ	86 (12.3)	179 (25.6)	155 (22.1)	189 (20.7)	91 (13.0)	700 (100.0)
12 เมื่อประชาชนมีปัญหา เดือดร้อนไปขอความ ช่วยเหลือจากหิวคะแนน จะได้รับการแก้ไขปัญหา ทุกครั้ง	68 (6.7)	170 (24.3)	219 (31.3)	183 (26.1)	60 (8.6)	700 (100.0)

ตารางที่ 5.7 แสดงความคิดเห็นต่อการคำนึงถึงห้วงคะแนน (ต่อ)

ข้อความ	ความคิดเห็น					รวม
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย อย่างยิ่ง	
13 เมื่อเลือกสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎรตามที่ห้วงคะแนน แนะนำ หากเกิดปัญหา ความเดือดร้อนขึ้นจะได้ รับการแก้ไขโดยด่วน	47 (6.7)	176 (25.1)	226 (32.3)	190 (27.2)	61 (8.7)	700 (100.0)
14 เมื่อห้วงคะแนนเปลี่ยนไป สนับสนุนผู้สมัครรับเลือก ตั้งคนใหม่ แสดงว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนเก่า ไม่สามารถช่วยเหลือ ประชาชนในท้องถิ่นได้ อย่างจริงจัง	121 (17.3)	183 (26.2)	56 (22.7)	148 (21.1)	89 (12.7)	700 (100.0)
15 การเลือกตั้งสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎร ควรคำนึง ถึงห้วงคะแนนด้วย	169 (21.4)	205 (29.3)	56 (8.0)	154 (22.0)	116 (16.6)	700 (100.0)

ผลการศึกษาคำningถึงหวัคคะแนพบว่ ผู้คอบแบบสอบถำมส่วนมำกเห็นด้วยเก็ยวกับหวัคคะแนนเป็นคนในท้องถึน ย้อมทรำบปัญหำและควำมต้องกำรของท้องถึนดี จึงเสนอตัวผู้ม้ควำมรู้ควำมสำมำรถมำแก้ปัญหำในท้องถึน จำนวน 197 คน คึดเป็นร้อยละ 28.1 เห็นด้วยเก็ยวกับหวัคคะแนนกำหน้ที่ช่วยแนะนำประชำชนให้รู้จึกเล็อกผู้สม้ครรับเล็อกตั้ง จำนวน 237 คน คึดเป็นร้อยละ 33.9 ไม่เห็นด้วยเก็ยวกับหวัคคะแนช่วยตัดสึนใจเทนประชำชน ว่ำควรเล็อกผู้สม้ครคนใด จำนวน 240 คน คึดเป็นร้อยละ 34.4 ไม่เห็นด้วยอย่งยั้งเก็ยวกับทุกวันนีประชำชนเล็อกผู้สม้ครตำมที่หวัคคะแนนบอกรั้งสึน จำนวน 264 คน คึดเป็นร้อยละ 37.7 เห็นด้วยเก็ยวกับไม่เป็นควำมจึริงหำกจะกล่ำวว่หวัคคะแนนไม่ใช้คนดี จำนวน 209 คน คึดเป็นร้อยละ 29.9 เห็นด้วยอย่งยั้งเก็ยวกับหวัคคะแนนก็เหมือกับคนท่วไปม้ทั้งดีและไม่ได้ จำนวน 295 คน คึดเป็นร้อยละ 42.1 เห็นด้วยเก็ยวกับอันที่จึริงแล้วหวัคคะแนนช่วยทำให้คนไปลงคะแนนเล็ยงมำกขึ้น จำนวน 215 คน คึดเป็นร้อยละ 30.7 ไม่แน้ใจเก็ยวกับหำกไม่มีหวัคคะแนนคนจะไปเล็อกตั้งน้อยกว่ำน้อก จำนวน 198 คน คึดเป็นร้อยละ 28.3 ไม่เห็นด้วยเก็ยวกับหวัคคะแนนเป็นลึงจ่ำเป็น จำนวน 225 คน คึดเป็นร้อยละ 32.1 ไม่เห็นด้วยเก็ยวกับหวัคคะแนนแท้จึริงแล้วค็อญำติพึนงและผู้ทีประชำชนในท้องถึนเคำรพหนีถ็อ จึงไม่กล่ำหลอกลวงคนในท้องถึน จำนวน 195 คน คึดเป็นร้อยละ 27.9 ไม่เห็นด้วยเก็ยวกับผู้สม้ครสมำชิกสภำผู้แทนรำชฎรที่หวัคคะแนนสนับสนุนค็อคนดี ม้ควำมสำมำรถ จำนวน 189 คน คึดเป็นร้อยละ 20.7 ไม่แน้ใจเก็ยวกับเมือประชำชนม้ปัญหำเต็อตร้อนไปชอควำมช่วยเหลือจำกหวัคคะแนนจะด้รับกำรแก้ไชปัญหำทุกคั้งจำนวน 219 คน คึดเป็นร้อยละ 31.3 ไม่แน้ใจเก็ยวกับเมือเล็อกสมำชิกสภำผู้แทนรำชฎรตำมที่หวัคคะแนนแนะนำหำกเกิดปัญหำเต็อตร้อนขึ้นจะด้รับกำรแก้ไชโดยด่วน จำนวน 226 คน คึดเป็นร้อยละ 32.3 เห็นด้วยเก็ยวกับเมือหวัคคะแนนเป็ลี่ยนไปสนับสนุนผู้สม้ครรับเล็อกตั้งคนใหม่ แสดงว่ำผู้สม้ครรับเล็อกตั้งคนเก่ำไม่สำมำรถช่วยเหลือประชำชนในท้องถึนได้อย่งจึริงจึง จำนวน 183 คน คึดเป็นร้อยละ 26.2 เห็นด้วยเก็ยวกับกำรเล็อกตั้งสมำชิกสภำผู้แทนรำชฎรควรคำningถึงหวัคคะแนนด้วย จำนวน 205 คน คึดเป็นร้อยละ 29.3

จากการศึกษาพฤติกรรมการคำนึงถึงหวัคະແນของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากทราบถึงบทบาทและหน้าที่ของหวัคະແນต่อการ เลือกตั้ง และเห็นความจำเป็นของหวัคະແນตลอดจนประโยชน์และโทษของการ มีหวัคະແນ แต่อย่างไรก็ตามผู้มีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งก็มีได้เชื่อตามหวัคະແນ ทั้งหมด แต่ได้นำปัจจัยอื่น ๆ มาประกอบการพิจารณาตัดสินใจเลือกตั้งด้วย ดังจะ เห็นได้จากผู้ตอบแบบสอบถามไม่เห็นด้วยกับการให้หวัคະແນมาช่วยในการตัดสินใจ และไม่เชื่อว่าปัจจุบันประชาชนเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามหวัคະແນ ถึงแม้ว่าหวัคະແນจะเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เป็นญาติพี่น้อง แต่ผู้ตอบแบบ สอบถามก็เห็นว่าส่วนมากต้องนำปัจจัยอื่นมาประกอบการตัดสินใจเลือกผู้สมัคร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วยเช่นกัน อย่างไรก็ตามผู้ศึกษาได้ตั้งข้อสังเกตว่าสิ่ง ที่ทำให้คนส่วนมาก คิดว่าหวัคະແນเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกนั้น เนื่องจากหวัคະແນมักเป็นตัวที่บอกถึงแนวคิดในการเลือกของกลุ่มที่หวัคະແນ คลุกคลีอยู่ เป็นกลุ่มที่มีความคิดคล้ายกันและมักตัดสินใจเลือกเช่นเดียวกัน ซึ่งผล จากการศึกษาก็ได้ยืนยันว่าถึงแม้จะมีแนวความคิดเดียวกันกับหวัคະແນก็มีได้ใช้เป็น ปัจจัยเดียวในการตัดสินใจเลือก แต่ต้องมาจากเหตุผลและปัจจัยอื่น ๆ ประกอบกัน

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามในรายประเด็นเกี่ยวกับ ปัจจัยด้านหวัคະແນตามตาราง 5.7 แล้ว ผู้ศึกษาได้นำผลการศึกษามาคำนวณ หาค่าคะแนนรวมความคิดเห็นตามระเบียบวิธีวิจัยที่กำหนดไว้ ปรากฏผลการศึกษาดังนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.8 แสดงภาพรวมระดับการคำนึงถึงหัวคะแนนของผู้ตอบแบบสอบถาม

การคำนึงถึงหัวคะแนน	จำนวน	ร้อยละ
คำนึงถึงหัวคะแนนมาก	213	30.4
คำนึงถึงหัวคะแนนน้อย	317	45.3
ไม่คำนึงถึงหัวคะแนนเลย	170	24.3
รวม	700	100.0

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากคำนึงถึงหัวคะแนนน้อย จำนวน 317 คน คิดเป็นร้อยละ 45.3 รองลงมา คำนึงถึงหัวคะแนนมาก จำนวน 213 คน คิดเป็นร้อยละ 30.4 และ ไม่คำนึงถึงหัวคะแนนเลย จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 24.3 จะเห็นได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามคำนึงถึงหัวคะแนนเป็นปัจจัยหนึ่ง ประกอบการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าว สอดคล้องกับตาราง 5.7 กล่าวคือ ผู้ตอบแบบสอบถามคำนึงถึงหัวคะแนนในการตัดสินใจเลือกแต่ไม่ได้ใช้เป็นประเด็นหลักประกอบการตัดสินใจ และคำนึงถึงปัจจัยด้านหัวคะแนนเป็นอันดับสุดท้าย หรือคำนึงถึงน้อยที่สุดนั่นเอง อย่างไรก็ตาม ผู้ศึกษาจะได้นำผลการศึกษาดังกล่าวไปศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการคำนึงถึงหัวคะแนนต่อไป

กล่าวโดยสรุปจากการศึกษาถึงการคำนึงถึงพรรคการเมือง คุณสมบัติของตัวผู้สมัครและหัวคะแนน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากคำนึงถึงปัจจัยดังกล่าวในการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มิได้คำนึงถึงปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งเป็นการเฉพาะ อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาจากปัจจัยต่างๆ แล้วพบว่า ปัจจัยด้านพรรคการเมืองเป็นปัจจัยที่ผู้ตอบแบบสอบถามคำนึงถึงมากที่สุด และคำนึงถึงคุณสมบัติของตัวผู้สมัครเป็นปัจจัยรองลงมา ส่วนหัวคะแนนนั้นมีการคำนึงถึงน้อย

ที่สุด ทั้งนี้ผู้ศึกษาได้ตั้งข้อสังเกตที่น่าสนใจคือ การเลือกตั้งซ่อมครั้งนี้เป็นการแข่งขันระหว่างพรรครัฐบาลและพรรคฝ่ายค้านทั้งหมด มิได้แยกเป็นพรรคใดพรรคหนึ่ง แต่ละพรรคจึงได้ภาพลักษณ์ของตนมาเป็นประเด็นในการหาเสียงประกอบกับจังหวัดนครพนมเป็นจังหวัดที่หัวหน้าพรรคความหวังใหม่จะลงสมัครรับเลือกตั้งในครั้งต่อไป บทบาทของพรรคการเมืองในการเลือกตั้งครั้งนี้จึงมีมากกว่าบทบาทด้านอื่น ส่วนเมื่อพิจารณาทางด้านคุณสมบัติของผู้สมัครนั้น นายแพทย์ประสงค์ บูรณ์พงษ์ เป็นผู้สมัครที่มีความสามารถเป็นที่รู้จักและเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาแล้วหลายสมัย รวมถึงเคยเป็นรัฐมนตรี ผลงานที่สร้างไว้ให้ชาวนครพนมมีมาก อีกทั้งยังมีความพร้อมตั้งแต่ยังไม่ได้ลงสมัคร ทำให้ประชาชนเชื่อมั่นได้มากกว่า จึงเป็นปัจจัยที่ประชาชนคำนึงถึงเป็นลำดับรองลงมา ส่วนปัจจัยด้านหวัคະແນซึ่งคิดว่าจำเป็นสำหรับการเลือกตั้งทุกครั้งนั้น ในครั้งนี้ก็มีความสำคัญมิใช่น้อยลงไปจากเดิม เพียงแต่ปัจจัยด้านอื่นมีความสำคัญโดดเด่นขึ้นมามากกว่า อีกทั้งมีการประชาสัมพันธ์กันอย่างมาก ประกอบกับความแตกต่างระหว่างตัวผู้สมัครมีมากแทบจะเห็นว่าผู้ใดจะเป็นฝ่ายชนะ การแข่งขันจึงไม่มีคู่แข่งอื่น บทบาทของหวัคະແນจึงมีน้อย ประชาชนจึงคำนึงถึงหวัคະແນน้อยกว่าปัจจัยด้านอื่น อย่างไรก็ตามดังที่ผู้ศึกษาได้กล่าวแล้วหลายครั้งถึงความแตกต่างระหว่างการเลือกตั้งซ่อมครั้งนี้ การเลือกตั้งครั้งอื่น ๆ ซึ่งครั้งนี้มีลักษณะเด่นที่แตกต่างออกไป จึงน่าจะเป็นสิ่งหนึ่งที่น่ามาใช้ในการพิจารณาผล

จากการที่ผู้ศึกษาได้กล่าวแล้วในตอนต้นว่าจะได้นำตัวแปรต่าง ๆ มาทดสอบความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ดังนั้นต่อไปนี้ผู้ศึกษาจะได้นำเสนอความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ เพื่อประกอบการพิจารณาต่อไป

ตารางที่ 5.9 แสดงความสัมพันธ์ ระหว่างการไปเลือกตั้งกับระดับการคำนึงถึง
พรรคการเมือง

การไปเลือกตั้ง	ระดับการคำนึงถึงพรรคการเมือง			รวม
	มาก	น้อย	ไม่คำนึงถึง	
ไปเลือกตั้ง	219 (44.7)	212 (43.3)	59 (12.0)	490 (100.0)
ไม่ไปเลือกตั้ง	101 (48.1)	24 (11.4)	85 (40.5)	210 (100.0)
รวม	320 (45.7)	236 (33.7)	144 (20.6)	700 (100.0)

Chi-Square = 5.79183 D.F. = 2 Significance = 0.0489

ผลการศึกษาพบว่า ค่า Chi-Square ที่คำนวณได้ เท่ากับ 5.79183
ค่า D.F. เท่ากับ 2 ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.0489 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 แสดง
ว่า การไปเลือกตั้งมีความสัมพันธ์กับการคำนึงถึงพรรคการเมือง จึงเป็นไปตาม
สมมติฐานที่กำหนดไว้

ตารางที่ 5.10 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม
กับระดับการคำนึงถึงพรรคการเมือง

ลักษณะทางเศรษฐกิจ และสังคม	ระดับการคำนึงถึงพรรคการเมือง			รวม
	มาก	น้อย	ไม่คำนึงถึง	
เพศ ($\chi^2 > 0.05$)				
ชาย	173 (44.8)	133 (34.5)	80 (20.7)	389 (100.0)
หญิง	147 (46.8)	103 (32.8)	64 (20.4)	314 (100.0)
ระดับอายุ ($\chi^2 > 0.05$)				
20-30 ปี	44 (22.2)	96 (48.5)	58 (29.3)	198 (100.0)
31-40 ปี	107 (47.6)	73 (32.4)	45 (20.0)	225 (100.0)
41-50 ปี	106 (70.7)	24 (16.0)	20 (13.3)	150 (100.0)
50 ปีขึ้นไป	63 (49.6)	43 (33.9)	21 (16.5)	127 (100.0)
ระดับการศึกษา ($\chi^2 < 0.05$)				
ป.6 หรือเทียบเท่า	43 (39.1)	27 (24.5)	40 (36.4)	110 (100.0)
ม.ต้น	49 (33.2)	68 (45.9)	31 (20.9)	148 (100.0)
ม.ปลาย หรือ ปวช.	52 (27.8)	107 (57.2)	28 (15.0)	187 (100.0)

ตารางที่ 5.10 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม
กับระดับการค้ำนึ่งถึงพรรคการเมือง (ต่อ)

ลักษณะทางเศรษฐกิจ และสังคม	ระดับการค้ำนึ่งถึงพรรคการเมือง			รวม
	มาก	น้อย	ไม่ค้ำนึ่งถึง	
อนุปริญญา หรือเทียบเท่า	55	16	27	98
	(56.1)	(16.3)	(27.6)	(100.0)
ปริญญาตรี	60	9	11	80
	(75.0)	(11.3)	(13.7)	(100.0)
สูงกว่าปริญญาตรี	61	9	7	77
	(79.2)	(11.7)	(9.1)	(100.0)
อาชีพ ($\chi^2 > 0.05$)				
เกษตรกรรม	58	91	59	208
	(27.9)	(43.7)	(28.4)	(100.0)
รับจ้าง	46	69	40	155
	(29.7)	(44.5)	(25.8)	(100.0)
ข้าราชการ	64	12	12	88
	(72.8)	(13.6)	(13.6)	(100.0)
ลูกจ้างบริษัทเอกชน/ รัฐวิสาหกิจ	29	10	14	53
	(54.7)	(18.9)	(26.4)	(100.0)
ค้าขาย	57	31	18	106
	(53.8)	(29.2)	(17.0)	(100.0)
ธุรกิจส่วนตัว	66	23	1	90
	(73.3)	(25.6)	(1.1)	(100.0)

ตารางที่ 5.10 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม
กับระดับการคำนึงถึงพรรคการเมือง (ต่อ)

ลักษณะทางเศรษฐกิจ และสังคม	ระดับการคำนึงถึงพรรคการเมือง			รวม
	มาก	น้อย	ไม่คำนึงถึง	
ระดับรายได้ ($x^2 < 0.05$)				
ต่ำกว่า 3,300 บาท	80 (32.8)	91 (37.3)	73 (29.9)	244 (100.0)
3,301-8,000 บาท	108 (37.6)	131 (45.7)	48 (16.7)	287 (100.0)
8,001 บาทขึ้นไป	132 (78.1)	14 (8.3)	23 (13.6)	169 (100.0)
เขตที่พักอาศัย ($x^2 < 0.05$)				
ในเขตเทศบาล	125 (64.4)	52 (26.8)	17 (8.8)	194 (100.0)
ในเขตสุขาภิบาล	105 (45.7)	97 (42.2)	28 (12.1)	230 (100.0)
นอกเขตเทศบาลและ สุขาภิบาล	90 (32.6)	87 (31.5)	99 (35.9)	276 (100.0)

จากการศึกษาพบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการคำนึงถึงพรรคการเมือง ได้แก่ การไปเลือกตั้ง ระดับการศึกษา ระดับรายได้ และเขตที่พักอาศัย โดยผู้ที่ไปเลือกตั้งจะคำนึงถึงพรรคการเมืองมาก ผู้มีระดับการศึกษาสูงคำนึงถึงพรรคการเมืองมาก ผู้ที่มีระดับรายได้สูงคำนึงถึงพรรคการเมืองมาก และผู้ที่พักอาศัยในเขตเทศบาลและสุขาภิบาลคำนึงถึงพรรคการเมืองมาก นอกเหนือจากประเด็นดังกล่าวไม่มีปัจจัยใดมีความสัมพันธ์กับการคำนึงถึงพรรคการเมือง

ตารางที่ 5.11 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการไปเลือกตั้งกับระดับการคำนึงถึงคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง

การไปเลือกตั้ง	ระดับการคำนึงถึงคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง			รวม
	มาก	น้อย	ไม่คำนึงถึง	
ไปเลือกตั้ง	239 (48.8)	193 (39.4)	58 (11.8)	490 (100.0)
ไม่ไปเลือกตั้ง	26 (12.4)	88 (41.9)	96 (45.7)	210 (100.0)
รวม	265 (37.9)	281 (40.1)	154 (22.0)	700 (100.0)

Chi-Square = 5.91174 D.F. = 2 Significance = 0.0392

ผลการศึกษาพบว่า ค่า Chi-Square ที่คำนวณได้ เท่ากับ 5.91174 ค่า D.F. เท่ากับ 2 ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.0392 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 แสดงว่า การไปเลือกตั้งมีความสัมพันธ์กับการคำนึงถึงคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

ตารางที่ 5.12 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม
กับระดับการคำนึงถึงคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง

เพศ	ระดับการคำนึงถึงคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง			รวม
	มาก	น้อย	ไม่คำนึงถึง	
เพศ ($X^2 > 0.05$)				
ชาย	133 (34.5)	175 (45.3)	78 (20.2)	386 (100.0)
หญิง	132 (42.0)	106 (33.8)	76 (24.2)	314 (100.0)
ระดับอายุ ($X^2 > 0.05$)				
20-30 ปี	75 (37.9)	83 (41.9)	40 (20.2)	198 (100.0)
31-40 ปี	68 (30.2)	121 (53.8)	36 (16.0)	225 (100.0)
41-50 ปี	73 (48.7)	53 (35.3)	24 (16.0)	150 (100.0)
50 ปีขึ้นไป	49 (38.6)	24 (18.9)	54 (42.5)	127 (100.0)
ระดับการศึกษา ($X^2 < 0.05$)				
ป.6 หรือเทียบเท่า	13 (11.8)	53 (48.2)	44 (40.0)	110 (100.0)
ม.ต้น	38 (25.7)	71 (48.0)	39 (26.3)	148 (100.0)
ม.ปลายหรือ ปวช.	43 (23.0)	106 (56.7)	38 (20.3)	187 (100.0)

ตารางที่ 5.12 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม
กับระดับการคำนึงถึงคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง (ต่อ)

เพศ	ระดับการคำนึงถึงคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง			รวม
	มาก	น้อย	ไม่คำนึงถึง	
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า 50	23	25	98	
	(51.0)	(23.5)	(25.5)	(100.0)
ปริญญาตรี	59	15	6	80
	(73.8)	(18.8)	(7.4)	(100.0)
สูงกว่าปริญญาตรี	62	13	2	77
	(80.5)	(16.9)	(2.6)	(100.0)
อาชีพ ($X^2 > 0.05$)				
เกษตรกรรม	49	117	42	208
	(23.6)	(56.3)	(20.1)	(100.0)
รับจ้าง	20	75	60	155
	(12.9)	(48.4)	(38.7)	(100.0)
ข้าราชการ	48	15	25	88
	(54.5)	(17.1)	(28.4)	(100.0)
ลูกจ้างบริษัทเอกชน/ รัฐวิสาหกิจ	25	11	17	53
	(47.2)	(20.8)	(32.0)	(100.0)
ค้าขาย	52	48	6	106
	(49.1)	(45.3)	(5.6)	(100.0)
ธุรกิจส่วนตัว	71	15	4	90
	(78.9)	(16.7)	(4.4)	(100.0)

ตารางที่ 5.12 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม
กับระดับการคำนึงถึงคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง (ต่อ)

เพศ	ระดับการคำนึงถึงคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง			รวม
	มาก	น้อย	ไม่คำนึงถึง	
ระดับรายได้ ($X^2 > 0.05$)				
ต่ำกว่า	74	87	83	244
3,300 บาท	(30.3)	(35.7)	(34.0)	(100.0)
3,3001-8,000	159	95	33	287
บาท	(55.4)	(33.1)	(11.5)	(100.0)
8,001 บาท	32	99	38	169
ขึ้นไป	(18.9)	(58.6)	(22.5)	(100.0)
เขตที่พักอาศัย ($X^2 > 0.05$)				
ในเขตเทศบาล	105	69	20	194
	(54.1)	(35.6)	(10.3)	(100.0)
ในเขตสุขาภิบาล	94	77	59	230
	(40.9)	(33.4)	(25.7)	(100.0)
นอกเขตเทศบาล	66	135	75	276
และสุขาภิบาล	(23.9)	(48.9)	(27.2)	(100.0)

จากการศึกษาพบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการคำนึงถึงคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ได้แก่ การไปเลือกตั้งและระดับการศึกษา โดยผู้ที่ไม่เลือกตั้งคำนึงถึงคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง และผู้มีระดับการศึกษาสูงคำนึงถึงคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งมาก นอกเหนือจากประเด็นดังกล่าวไม่มีปัจจัยใดมีความสัมพันธ์กับการคำนึงถึงคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ตารางที่ 5.13 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการไปเลือกตั้งกับระดับการคำนึงถึงหัวคะแนน

การไปเลือกตั้ง	ระดับการคำนึงถึงหัวคะแนน			รวม
	มาก	น้อย	ไม่คำนึงถึง	
ไปเลือกตั้ง	155 (31.6)	258 (52.7)	77 (15.7)	490 (100.0)
ไม่ไปเลือกตั้ง	58 (27.6)	59 (28.1)	93 (44.3)	210 (100.0)
รวม	213 (30.4)	317 (45.3)	170 (24.3)	700 (100.0)

Chi-Square = 5.78052 D.F. = 2 Significance = 0.0458

ผลการศึกษาพบว่า ค่า Chi-Square ที่คำนวณได้ เท่ากับ 5.78052 ค่า D.F. เท่ากับ 2 ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.0458 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 แสดงว่าการไปเลือกตั้งมีความสัมพันธ์กับการคำนึงถึงหัวคะแนน จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

ตารางที่ 5.14 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม
กับระดับการคำนึงถึงหัวคะแนน

เพศ	ระดับการคำนึงถึงหัวคะแนน			รวม
	มาก	น้อย	ไม่คำนึงถึง	
เพศ ($X^2 > 0.05$)				
ชาย	125 (32.4)	167 (43.3)	94 (24.3)	386 (100.0)
หญิง	83 (26.4)	150 (47.8)	81 (25.8)	314 (100.0)
ระดับอายุ ($X^2 < 0.05$)				
20-30 ปี	25 (12.6)	108 (54.6)	65 (32.8)	198 (100.0)
31-40 ปี	39 (17.3)	134 (59.6)	52 (23.1)	225 (100.0)
41-50 ปี	61 (40.7)	53 (35.3)	36 (24.0)	150 (100.0)
50 ปีขึ้นไป	88 (69.3)	22 (17.3)	17 (13.4)	127 (100.0)
ระดับการศึกษา ($X^2 < 0.05$)				
ป.6 หรือเทียบเท่า	64 (58.2)	34 (30.9)	12 (10.9)	110 (100.0)
ม.ต้น	56 (37.9)	73 (49.3)	19 (12.8)	148 (100.0)
ม.ปลาย หรือ ปวช.	41 (21.9)	123 (65.8)	23 (12.3)	187 (100.0)

ตารางที่ 5.14 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม
กับระดับการคำนึงถึงหัวคะแนน (ต่อ)

เพศ	ระดับการคำนึงถึงหัวคะแนน			รวม
	มาก	น้อย	ไม่คำนึงถึง	
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	33	30	35	98
	(33.7)	(30.6)	(35.7)	(100.0)
ปริญญาตรี	16	25	39	80
	(20.0)	(31.3)	(48.7)	(100.0)
สูงกว่าปริญญาตรี	3	32	42	77
	(3.9)	(41.6)	(54.5)	(100.0)
อาชีพ ($X^2 > 0.05$)				
เกษตรกรรม	98	63	47	208
	(47.1)	(30.3)	(22.6)	(100.0)
รับจ้าง	54	60	41	155
	(34.8)	(38.7)	(26.5)	(100.0)
ข้าราชการ	18	48	22	88
	(20.5)	(54.5)	(25.0)	(100.0)
ลูกจ้างบริษัทเอกชน/ รัฐวิสาหกิจ	6	41	6	53
	(11.3)	(77.4)	(11.3)	(100.0)
ค้าขาย	21	55	30	106
	(19.8)	(51.9)	(28.3)	(100.0)
ธุรกิจส่วนตัว	16	50	24	90
	(17.8)	(55.6)	(26.6)	(100.0)

ตารางที่ 5.14 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม
กับระดับการคำนึงถึงหัวคะแนน (ต่อ)

เพศ	ระดับการคำนึงถึงหัวคะแนน			รวม
	มาก	น้อย	ไม่คำนึงถึง	
ระดับรายได้ ($X^2 > 0.05$)				
ต่ำกว่า 3,300 บาท	70 (28.7)	136 (55.7)	38 (15.6)	244 (100.0)
3,301-8,000 บาท	83 (28.9)	141 (49.1)	63 (22.0)	287 (100.0)
8,001 บาทขึ้นไป	60 (35.5)	40 (23.7)	69 (40.8)	169 (100.0)
เขตที่พักอาศัย ($X^2 > 0.05$)				
ในเขตเทศบาล	63 (32.5)	112 (57.7)	19 (9.8)	194 (100.0)
ในเขตสุขาภิบาล	68 (29.6)	97 (42.2)	65 (28.2)	230 (100.0)
นอกเขตเทศบาลและ สุขาภิบาล	82 (29.7)	108 (39.1)	86 (31.2)	276 (100.0)

จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการคำนึงถึงหัวคะแนน ได้แก่ การไปเลือกตั้ง ระดับอายุและระดับการศึกษา โดยผู้ที่ไปเลือกตั้งจะคำนึงถึงหัวคะแนนน้อย ผู้ที่มีระดับอายุมากจะคำนึงถึงหัวคะแนนมาก และผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำจะคำนึงถึงหัวคะแนนมาก นอกจากประเด็นดังกล่าว ไม่มีปัจจัยใด มีความสัมพันธ์กับการคำนึงถึงหัวคะแนน

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการไปเลือกตั้งและลักษณะทาง เศรษฐกิจและสังคมกับการคำนึงถึงพรรคการเมือง คุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งและห้วคะแนน ผู้ศึกษาสามารถสรุปเป็นตารางเพื่อง่ายต่อการทำความเข้าใจ ดังนี้

ตารางที่ 5.15 แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม		
	พรรคการเมือง	คุณสมบัติของผู้สมัคร	ห้วคะแนน
การไปเลือกตั้ง	มีความสัมพันธ์	มีความสัมพันธ์	มีความสัมพันธ์
เพศ	ไม่มีความสัมพันธ์	ไม่มีความสัมพันธ์	ไม่มีความสัมพันธ์
อายุระดับ	ไม่มีความสัมพันธ์	ไม่มีความสัมพันธ์	มีความสัมพันธ์
ระดับการศึกษา	มีความสัมพันธ์	มีความสัมพันธ์	มีความสัมพันธ์
อาชีพ	ไม่มีความสัมพันธ์	ไม่มีความสัมพันธ์	ไม่มีความสัมพันธ์
ระดับรายได้	มีความสัมพันธ์	ไม่มีความสัมพันธ์	ไม่มีความสัมพันธ์
เขตที่พักอาศัย	มีความสัมพันธ์	ไม่มีความสัมพันธ์	ไม่มีความสัมพันธ์

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของการไปเลือกตั้งและลักษณะทาง เศรษฐกิจและสังคมกับการคำนึงถึงพรรคการเมือง คุณสมบัติของตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งและห้วคะแนน พบว่า เพศและอาชีพไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติกับการคำนึงถึงพรรคการเมือง คุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งและห้วคะแนนเลย ในขณะที่การไปเลือกตั้งมีความสัมพันธ์กับการคำนึงถึงพรรคการเมือง คุณสมบัติของตัวผู้สมัครและห้วคะแนน โดยผู้ที่ไปเลือกตั้งจะมีการคำนึงถึงพรรคการเมืองมาก คำนึงถึงคุณสมบัติของตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งมากและคำนึงถึงห้วคะแนนมาก นอกจากการไปเลือกตั้งแล้ว ระดับการศึกษานับได้ว่าเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับการ

ค่านึงพรรคการเมือง คุณสมบัติของตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งและหัวหน้าคณะ โดยผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงจะค่านึงถึงพรรคการเมืองมากและค่านึงถึงคุณสมบัติของตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งมาก ซึ่งตรงกันข้ามกับผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำจะค่านึงถึงหัวหน้าคณะมาก

นอกจากที่ได้กล่าวไปแล้วมีตัวแปรตัวที่มีความสัมพันธ์เฉพาะบางประเด็นเท่านั้น กล่าวคือ ระดับอายุมีความสัมพันธ์กับการค่านึงถึงหัวหน้าคณะ โดยผู้ที่มีอายุมากจะค่านึงถึงหัวหน้าคณะมาก ส่วนระดับรายได้มีความสัมพันธ์กับการค่านึงถึงพรรคการเมือง โดยผู้ที่มีระดับรายได้สูงจะค่านึงถึงพรรคการเมืองมาก นอกจากนี้เขตที่พักอาศัยยังมีความสัมพันธ์กับการค่านึงถึงพรรคการเมือง โดยผู้ที่อยู่ในเขตเทศบาลและสุขาภิบาลจะค่านึงถึงพรรคการเมืองมาก

ข้อค้นพบจากการศึกษาในบทที่ 5 ทำให้ทราบว่าปัจจัยหรือลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมข้อใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับการค่านึงถึงพรรคการเมือง คุณสมบัติของตัวผู้สมัครและหัวหน้าคณะ และเมื่อได้ข้อค้นพบดังกล่าวซึ่งพบว่าบางข้อเป็นไปตามสมมติฐานและวัตถุประสงค์ข้อ 2 ส่วนบางข้อไม่เป็นไปตามสมมติฐานและวัตถุประสงค์ ข้อ 2 ผู้ศึกษาจะได้นำสรุปในบทที่ 6 เพื่อนำเสนอเป็นข้อเสนอแนะต่อไป

สำหรับวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ในการเลือกศึกษาบทบาทของพรรคการเมือง ตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง และหัวหน้าคณะ ผลการศึกษาดังที่กล่าวแล้วในบทที่ 3 พบว่า พรรคการเมืองมีบทบาทสำคัญในการประกาศหาเสียงเลือกตั้งเนื่องจากการเลือกตั้งซ่อมในครั้งนี้ เป็นการเลือกตั้งตัวแทนของพรรคการเมืองเพื่อลงแข่งขันเป็นตัวแทนของฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้าน ทางด้านพรรคความหวังใหม่มีการจัดหน้าทีความรับผิดชอบอย่างจริงจัง โดยการแต่งตั้งให้รัฐมนตรีของพรรคเข้าดูแลการหาเสียงอย่างใกล้ชิด บทบาทของพรรคในการหาเสียงจึงมีมาก ในขณะที่พรรคราษฎรไม่มีบทบาทเท่าที่ควร แต่อย่างไรก็ตามพรรคร่วมฝ่ายค้านโดยเฉพาะพรรคชาติพัฒนา ได้มีบทบาทสำคัญในการเข้าช่วยหาเสียง โดยจัดรัฐมนตรีในภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้เข้าดูแลการหาเสียงเช่นกัน แต่อย่างไรก็ตามเป็นเพียงการช่วยเหลือเท่านั้น เนื่องจากผู้สมัครมิใช่พรรคของตน เป็นที่น่าสังเกตว่าในการเลือกตั้งครั้งนี้พรรคกิจสังคมมิได้มีบทบาทในการช่วยเหลือการหาเสียง

เลย และพรรคชาติไทยอยู่ในระหว่างการเปลี่ยนตัวผู้นำ จึงมิได้มีส่วนในการ
 ช่วยหาเสียงมากนัก สำหรับบทบาทของตัวผู้สมัครนั้นทั้งสองฝ่ายได้หาเสียงกัน
 อย่างต่อเนื่องตั้งแต่วันแรกของการหาเสียง และเมื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของ
 ผู้สมัครทั้ง 2 ท่านจะพบว่า ผู้สมัครพรรคความหวังใหม่ได้เปรียบที่เป็นสมาชิกสภา
 ผู้แทนราษฎรมาหลายสมัยและมีบทบาทสำคัญ ในการช่วยเหลือชาวนครพนม การ
 หาเสียงจึงได้รับการยอมรับจากคนทั่วไปมากกว่า สำหรับบทบาทของหิวคะแนน
 นั้น เป็นที่กล่าวขวัญกันโดยทั่วไปว่า พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ ซึ่งเป็นหัวหน้า
 พรรคความหวังใหม่อีกทั้งเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งมีอำนาจ
 ควบคุมกำนัน ผู้ใหญ่บ้านซึ่งเป็นผู้ใต้บังคับบัญชา อาจมีการใช้อำนาจหน้าที่ ใน
 การช่วยเหลือลูกพรรคในการหาเสียงในขณะที่ผู้สมัครพรรคราษฎรเป็นครูเก่าหิว
 คะแนนส่วนมากเป็นข้าราชการครู ส่วนผู้สมัครพรรคความหวังใหม่ เป็นผู้สมัคร
 และเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาหลายสมัย ระบบหิวคะแนนจึงมีความเข้มแข็ง
 มากกว่า และหิวคะแนนมีบทบาทมากกว่าในการช่วยเหลือให้ชนะการเลือกตั้ง
 ครั้งนี้

กล่าวโดยสรุปบทบาทในการหาเสียงครั้งนี้ส่วนมากเป็นบทบาทของ
 พรรคการเมืองซึ่งช่วยเหลือผู้สมัครของตน ส่วนบทบาทของผู้สมัครนับว่ามีความ
 สำคัญรองลงมาในขณะที่หิวคะแนนมีความสำคัญต่อการเลือกตั้งครั้งนี้เช่นกัน จน
 อาจกล่าวได้ว่า การเลือกตั้งครั้งนี้มีการแข่งขันกันอย่างเต็มรูปแบบและใช้ปัจจัย
 ทางด้านต่าง ๆ ให้มีส่วนอำนาจต่อการชนะการเลือกตั้งทั้งสิ้น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย